

Кіровградський інститут державного та муніципального управління

**АКТУАЛЬНІ ПРАВОВІ ТА ГУМАНІТАРНО-
ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

**Збірник тез
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Кіровградський, 30 листопада 2018 року)**

Кіровградський
2018

Н 34 **Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми України в період євроінтеграції:** збірник тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.). Кропивницький : ПВНЗ КІДМУ, 2018. – 245 с.

Видання містить матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Розглянуто сучасні проблеми юридичної науки та гуманітарно-економічних проблем у період євроінтеграції в Україні та світі із залученням до обговорення провідних науковців, практиків, а також молодих вчених з усіх регіонів України та зарубіжних держав.

Матеріали конференції розраховані на наукових і науково-педагогічних працівників ЗВО та наукових установ, докторантів та аспірантів, студентів, а також широкий читацький загал.

Матеріали конференції надруковано в авторській редакції.

ББК 67.9 (4УКР) 300

Редакційна колегія:

Литвин І. І. – директор, доктор юридичних наук, доцент

Шаркова Г. Ю. – заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи, кандидат юридичних наук, доцент

Степанов П. Л. – завідувач кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Тернавська Т. А. – завідувач кафедри соціальної роботи, кандидат педагогічних наук

Чорноус О. В. – завідувач кафедри філософських та гуманітарних дисциплін, кандидат філологічних наук, доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою ПВНЗ «Кропивницький інститут державного та муніципального управління» (від 30 листопада 2018 року протокол № 5)

© Автори, 2018

© ПВНЗ «Кропивницький інститут державного та муніципального управління», 2018

ЄВРОПЕЙСЬКІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Внукова Наталія Миколаївна

завідувач кафедри управління фінансовими послугами Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор

У сучасних умовах фінансово-економічної кризи відзначається дефіцит ліквідних коштів у суб'єктів малого та середнього бізнесу. Застосування спеціальних видів кредитування спрямоване на задоволення попиту у фінансових ресурсах, зокрема, через факторинг.

Актуальність теми дослідження зумовлена особливостями правового регулювання факторингових правовідносин, необхідністю поширення прикладів позитивного досвіду для забезпечення розвитку інноваційного підприємництва.

Забезпечення сприяння доступу до фінансування підприємств на інноваційну діяльність та створення придатних умов для розвитку підприємництва є стратегічним завданням в умовах стійкої економічної кризи в Україні та зростання рівня світової конкуренції [2].

Досвід передових країн світу доводить пріоритетність запровадження національних програм розвитку інноваційного підприємництва, спрямованих як на стимулювання прямого фінансування самостійних бізнес-проектів стартапів та створенням вигідних умов для залучення різноманітних інвестицій, кредитів та інших форм фінансування.

Прикладом цього є стійкий розвиток малого і середнього бізнесу, який був орієнтований на високотехнологічну діяльність, що, своєю чергу, сприяв розвитку економік країн ЄС наприкінці ХХ століття.

Підприємництво, зокрема, інноваційне становить основу соціально-економічного розвитку ЄС, в якому налічується понад 20 мільйонів підприємств малого та середнього бізнесу, які дають більше половини загального обороту і доданої вартості. Найбільша кількість малих підприємств створена в торгівлі, будівництві та харчовій промисловості [1].

На ринку фінансових послуг України запроваджуються нові спеціальні види кредитування, зокрема, активно для фінансування агробізнесу, як приклад, факторинг. Так, МФК (підрозділ Світового банку) рекомендує для розвитку аграрного бізнесу як спосіб фінансування факторингове фінансування, що дозволяє швидко поповнити обігові кошти [6]. Факторинг є однією з таких спеціальних фінансових послуг, який має суттєві переваги для суб'єктів господарювання для забезпечення розвитку підприємництва, зокрема, інноваційного.

Між тим, слід врахувати, що основною відмінністю банківського кредитування інноваційних підприємств є підвищений ступінь ризику, який

обумовлений обмеженістю власних коштів підприємств (які до того ж є основним джерелом фінансування); недостатньою інформацією для оцінки фінансового стану позичальника відповідно до вимог НБУ.

Сприятливі законодавчі умови у більшості країн спрямовані на вирішення проблеми недостатності фінансування для створення фінансової інфраструктури, яка для малого та середнього бізнесу розвивається за рахунок невеликих банків взаємного кредитування, кооперативних банків, які спеціалізуються здебільшого на кредитуванні середніх і малих підприємств та за рахунок міжнародних програм допомоги. Такі фінансові установи задовольняють потреби бізнесу у наданні різноманітних фінансових послуг, зокрема з факторингу, фінансового лізингу, інвестування, а останнім часом в Україні для аграрного бізнесу через надання аграрних розписок та ін.

Малий бізнес в ЄС є каталізатором впровадження інновацій, зокрема і у великому підприємстві, тому необхідно здійснення політики підтримки малих підприємств для збільшення конкурентоспроможності країни.

Основні цілі регулювання і підтримки малого бізнесу в ЄС [5] спрямовані на посилення співпраці на всьому ринку та агрегації національних ринків. Така система регулювання і підтримки інноваційного бізнесу почала складатися в 70-х роках ХХ століття, де, зокрема, були передбачені способи коригування умов фінансування в різних країнах.

Розроблена Європейська хартія для малого бізнесу визнала значний потенціал малих підприємств, і в ній підкреслено важливість формування сприятливих умов для повторних спроб створення власного бізнесу [3].

Державне регулювання малого бізнесу в Європі здійснюється через законодавчі механізми, розробку і реалізацію цільових програм фінансового, технологічного, інформаційного та кадрового сприяння розвитку інноваційного підприємництва. Для стимулювання піднесення малого бізнесу розроблені нові юридичні моделі (Європейська акціонерна компанія, Європейський пул економічних інтересів), які дають право малим підприємствам з різних країн, що вступають в ділові відносини, ефективно вирішувати проблеми відмінностей правових систем різних держав [4].

У країнах ЄС для фінансування інноваційного бізнесу залучають спеціальні фонди, а також асоціації та торгівельно-промислові палати, тому Україні необхідно розширити коло потенційних суб'єктів фінансових відносин, що відбувається через запровадження, наприклад, аграрних розписок, які 2018 року продемонстрували помітне зростання.

В умовах кризової ситуації в Україні активну роль у кредитуванні бізнесу почали відігравати міжнародні фінансові організації, але отримати фінансування від них досить важкий та тривалий процес, проте він вигідний для підприємців, адже сума, яку можна отримати, може бути великою та з низькими відсотками за користування. Такими організаціями є Міжнародна фінансова корпорація (International Finance Corporation), яка реалізує велику кількість програм, Європейський банк реконструкції та розвитку (European

Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Німецько-український фонд та ін..

Нормативно-інституційне забезпечення сприяння господарській діяльності в інноваційному суспільстві забезпечує держава при взаємодії з громадськими організаціями підприємців та самим бізнес-середовищем.

Для розв'язання проблем у сфері фінансування малого інноваційного бізнесу слід розробити та реалізувати додаткові заходи з запровадження венчурного фінансування, посилення співпраці з міжнародними організаціями та фондами, які підтримують та забезпечують уведення інновацій, розширити практику компенсації відсотків, сплачених суб'єктами господарювання банкам за кредитами, що отримані на реалізацію інноваційних проектів.

Отже, існує необхідність розроблення та реалізації дієвої державної політики посилення доступу до фінансово-кредитних ресурсів для інноваційного підприємництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васьківська К. І. Петрик, С. Ярмольський Фінансово-економічний механізм розвитку малого підприємництва. Вісник ДАУ. 2013. Вип. 20–23. С. 135–140.

2. Внукова Н. М. Забезпечення сприяння доступу до фінансування господарської діяльності в інноваційному суспільстві. Наукові пошуки у III тисячолітті: соціальний, правовий, економічний та гуманітарний виміри: збірник тез III міжнародної науково-практ. конф., 27-28 квіт. 2018 р. - Кропивницький : ПВНЗ КІДМУ, 2018. С. 94-96.

3. Калініченко Л., Кобзистий С. Актуальні проблеми фінансування підприємств малого та середнього бізнесу в сучасних умовах. Економічний форум. 2013. № 2. С. 1–8.

4. Касьян О.Ю. Фінансування малого бізнесу в Україні: проблеми та можливості розширення. Управління розвитком. 2013. № 5. С. 85–87.

5. Ломачинська І.А. Формування джерел фінансового забезпечення розвитку суб'єктів малого підприємництва. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2012. Т. 17. Вип. 3–4. С. 37–43.

6. Фінансові рішення для розвитку аграрного бізнесу: Довідник сільгоспвиробника. Світовий банк, IFC, Вашингтон, 2018. 42 с.